

ZUGATZAK INGURUAN

Etxaldean bearrekoa da zugaitza. Igali edo fruta zugaitzak batez ere ederki ematen dute, poza ta bizi-nai sorturik. Sendiak bezela etxe inguruak ere tantai gaztez jantzita... Onek dakarkigu, alegia, baserrian bizitzeko garramura ta go-goa. Guretako koloreetan ederrena orlegia, berdea.

Doiñu: « I riyaren a   »),

Norbere lurra —gizalege da—
arretaz dugu jagoten:
aita-amagandik erentzi utsez
artua dut nik gozaten:
etxe-bazter au muiño gaiñean
aurrekoak jaso zuten:
osorik dut nik aiek jaikia,
etxe, mendi ta lur lerden.

Erentzi ori nekazariak
kontuz sorosi hear du,
odol-katea eluke egundo
zikiñez bear erdoitu (1);
euskal bazterra, zuri ta eder,
ibar ta troka inguru,
begi-niniak, biotz-ondoak
dizkigu beti alaitu.

Baserriari jasik (2) onena
zugaitz ezeak darnalo,
ugazaharen ardura fiña
ortan ongi datorkio:

---

(1) Ondatu.

(2) Ganora.

sagar, madari, maats, melokotoi,
ur, piko ta marabio (3)
biran ditula, euskal etxea
nori eder ez dakio?

Zugatzok berriz ekarkor dira,
pixkat saiatuz gero;
ale ederrik badut nik beintzat
maiatz azkena ezkerex:
gerizak gorri --aurtxoak aiña—,
aranak ori, urtero;
uda eltzean, sagar, madari
jateko dut goizero.

Nola dirade nere aurtxoak
ainbestetan muxu gorri?
Zerk uste duzu, igalik ezik,
eman diotela ori?
Osasun margoz borbor badira
ez die zorrik iñori:
bai orde unero irensten duren
sagar, madari ta ikori.

Nik beraz nitun arras ugari
igali zugaitak jarri,
ingurumari ondo aitzurtu,
simaur, ote, eman ongarri,
uxaraz baita zenbait zomorro
ta zizari kaltegarri;
orla didate otarka legez
jan-ale emea ekarri,

Euskal errian lenago artan
gure baserri bakoitzak
landatzen zitun inguru bira
ainbat motako zugaitzak;

aspaldi, baiña, dagona kendu
ta zabarrak, oarkaitzak
izan zaizkigu, tamal aunditan,
lur-langille neke-gaitzak.

Dirua gura? Eraman txairo
azokara otar mean
anpolai gorri, aran oriak
ta bruñoiak uztaillean;
iransagararak, ur eta intxaurreak,
udareak iraillean,
sagar, mizperak, ta maats-morkoak
txiki ta aundi urrillean.

Eperrak !canta soroan xotil,
zugaitzak itzal etxean,
eguzki antzo irripar berriz
igaliz bete danean.
Ni ere berdin ager nakion
Goiari egin-alean
tantai antzeko gaiñez dudala
esker ona biotzean,

Orrez gaiñera izadiari
nik orobat lagundurik,
jantzi ditzadan etxe inguruak
landare berriz gogotik;
negu eltzean ola izango dut
jateko ale fruturik,
eta umetxoak —iru larrosak
masaillak oso gorririk.